INDIAN JOURNAL OF HISTORY AND ARCHAEOLOGY
ISSN (e):2582-225Xwww.ijha.in
Vol-8, Issue -04,July-August, 2026
Page No,21-30
Peer -Reviewed, Refereed Journal

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಗೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು – ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಡಾ.ಶೋಭಾ.ಹೆಚ್.ಎಲ್.[1]

ಸಾರಾಂಶ: ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರುಪ್ರಗತಿಪರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಿಯಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿದ್ದವರು.ಮೈಸೂರುಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೊನೆಯಮಹಾರಾಜರಾಗಿದ್ದಇವರು ಆಡಳಿತ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರೀಡೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಅಪಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆ ನೀಡಿದರು.ಇವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸ, ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮಾನಸಿಕ ದೃಢತೆ, ಶಿಸ್ತು, ನಾಯಕತ್ವ, ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು.ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ.ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಹಾಕಿ, ಫುಟ್‌ಬಾಲ್, ಟೆನ್ನಿಸ್, ಗಾಲ್ಫ್, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ, ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ಆಯೋಜನೆ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವರು ಭದ್ರ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದರು.ಅವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯು ರಾಜಮನೆತನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಅವಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ರಾಜ್ಯದ

[1].ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀಡಿ,ದೇವರಾಜಅರಸ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಹುಣಸೂರು.

ಯುವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು.ಕ್ರೀಡೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ, ಶಿಸ್ತು, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಅವರ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು.ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ತರಬೇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ರೀಡಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಲವಾದ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದವು.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು:ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ, ಕ್ರೀಡೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕ್ರೀಡಾ ಪೋಷಣೆ, ಯುವಜನತೆ, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೀಡಾ ಇತಿಹಾಸ.

ಪೀಠಿಕೆ: ಭಾರತದ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿವೆ. ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ್ ವಂಶವು ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಪರ ಆಡಳಿತ, ಜನಪರ ನೀತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪೋಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕೃಷಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯು ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಯಿತು.ಒಡೆಯರ್ ರಾಜವಂಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಸ್ತು, ಧೈರ್ಯ, ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜಮನೆತನದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯಿತು.ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಸಂಘಟಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಘಗಳು ಹಾಗೂ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ರಾಜರ್ಷಿ ಶ್ರೀನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಆಡಳಿತವು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸುವರ್ಣಯುಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಆ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 1940ರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ

ಅವರು ರಾಜಕೀಯ, ಆಡಳಿತ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು.ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ಅನಂತರವೂ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಪ್ರಮುಖರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಸಮಾಜದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಶೈಲಿ, ಶಿಸ್ತು, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ವಿವಿಧ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳು, ಅಂತರಶಾಲಾ ಮತ್ತು ಅಂತರಕಾಲೇಜು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರೀಡಾ ತರಬೇತಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ದೊರೆಯಿತು. ಕ್ರೀಡೆಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪೂರಕ ಅಂಗವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಕ್ರೀಡಾ ನೀತಿಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.ಇವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಹಾಕಿ, ಫುಟ್‌ಬಾಲ್, ಟೆನ್ನಿಸ್, ಗಾಲ್ಫ್, ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಯಿತು.ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಗಳು, ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತ ಕ್ರೀಡಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಯಿತು.ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ಕ್ರಮಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಕ್ರೀಡಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೊಸ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದವು.

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೀಡೆಯ ಮೂಲಕ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೇತನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ದೇಶಸೇವೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅವರು ಗುರುತಿಸಿ, ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು.ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರೀಡಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.ಮೈಸೂರು ರಾಜಮನೆತನದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಶಾಲಾ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತು. ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ಯಶಸ್ಸುಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮೂಲಭೂತ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.ಆದಾಗ್ಯೂ, ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ, ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ವಿವಿಧ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ, ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೀಡಾ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಉಂಟುಮಾಡಿದ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಆಡಳಿತಗಾರನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ; ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಯುವಜನರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ವದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ: ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೊನೆಯ ಮಹಾರಾಜರಾದ ಶ್ರೀಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆ ಅಥವಾ ದೈಹಿಕ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆರೋಗ್ಯವಂತ, ಶಿಸ್ತಿನ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮತ್ತು ದೇಶಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನಸಿಕ ದೃಢತೆ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಮತೋಲನ, ತಾಳ್ಮೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವದಂತಹ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸೋಲು–ಗೆಲುವನ್ನು ಸಮಾನ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗುಣಗಳು ಉತ್ತಮ ನಾಗರಿಕನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು.ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದರು.ಅವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳು, ಅಂತರಶಾಲಾ ಮತ್ತು ಅಂತರಕಾಲೇಜು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್, ತಂಡ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳ ಪೂರೈಕೆ, ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ತರಬೇತುದಾರರ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಸಹ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿಯೂ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜನರನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕ್ರೀಡೆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು.ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಹುದೆಂಬ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯು ಕೇವಲ ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸಾಧನವಲ್ಲ; ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿತ್ತು.ಯುವಜನರನ್ನು ದುಶ್ಚಟಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಿಸಿ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.ನಿಯಮಿತ ಕ್ರೀಡಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ದೈಹಿಕ ಕ್ಷಮತೆ, ಮಾನಸಿಕ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಅವರಿಗಿತ್ತು.ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದರ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರು.

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ನೀತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದರು. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಯುವಕರಿಗೂ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಅವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು.ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿತ್ತು.ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದ ಬದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ–ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢ,

ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದೃಢನಿಶ್ಚಯವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಯುವಜನತೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಯ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು.

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು: ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು; ದೈಹಿಕಮತ್ತುಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸದೃಢ ಯುವಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.ಶಾಲಾ, ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು; ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನೂಸಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದುರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು; ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಕ್ರೀಡೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಸ್ತು, ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು; ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ತಾಳ್ಮೆ ಹಾಗೂ ತಂಡದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.ಕ್ರೀಡೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು; ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆಮತ್ತುಪ್ರಾದೇಶಿಕಭೇದಗಳನ್ನುಮೀರಿ ಏಕತೆಯಮನೋಭಾವವನ್ನುಬೆಳೆಸುವುದು.ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು; ಸಂಘಟಿತ ಕ್ರೀಡಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು; ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳು, ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಭದ್ರ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕುವುದು; ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಕ್ರೀಡಾ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು. ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ, ಮಾನವಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಮಾಜದ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ನೋಡಿದ ಕಾರಣ, ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೀಡಾ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ: ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವು ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಒಡೆಯರ್ ರಾಜವಂಶವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಆ

ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡೆಯ ಸಂಘಟಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು.ರಾಜಮನೆತನದ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳು, ಅಂತರಶಾಲಾ ಹಾಗೂ ಅಂತರಕಾಲೇಜು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು.ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೈದಾನಗಳು, ತರಬೇತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಿತು.ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಆಟಗಾರರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಈ ಅವಧಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು.

ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹಾಗೂ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ದೇಶದ ಜನಪ್ರಿಯ ತಂಡ ಕ್ರೀಡೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಈ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.ಶಾಲಾ–ಕಾಲೇಜು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಂಡ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ, ಶಿಸ್ತು, ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯಿತು.ಈ ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಲಗೊಂಡಿತು. ಹಲವು ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಗಳು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡವು.

ಟೆನ್ನಿಸ್ ಮತ್ತು ಗಾಲ್ಫ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಉತ್ತೇಜನ: ಮೈಸೂರು ರಾಜಮನೆತನವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವಾದ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿತು. ಟೆನ್ನಿಸ್ ಮತ್ತು ಗಾಲ್ಫ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ರಾಜಮನೆತನದ ಆಶ್ರಯ ದೊರೆತ ಪರಿಣಾಮ, ಈ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವು. ರಾಜಮನೆತನದ ಕ್ರೀಡಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ಲಬ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಮತ್ತು ಗಾಲ್ಫ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಸಂಘಟಿತ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು.ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ನಗರವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರೀಡಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಇದು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು.

ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಮತ್ತು ಅಶ್ವಕ್ರೀಡೆಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ: ಅಶ್ವಕ್ರೀಡೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜಮನೆತನದ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕುದುರೆ ಸಾಕಣೆ, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಹಾಗೂ ಅಶ್ವಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದರು. ರಾಜಮನೆತನದ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಮಾರಂಭಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಪಡೆ ಮತ್ತು ಕುದುರೆ ಸವಾರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು.ಅಶ್ವಕ್ರೀಡೆಯು ಕೇವಲ ರಾಜಮನೆತನದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಶಿಸ್ತು, ಧೈರ್ಯ, ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಸ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಶ್ವಕ್ರೀಡೆಯ ಪರಂಪರೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತು.

ಶಾಲಾ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ: ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.ಅವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳು, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಯಿತು.ಕ್ರೀಡೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಶಿಸ್ತು, ನಾಯಕತ್ವ ಹಾಗೂ ತಂಡದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ಕ್ರೀಡೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇದ್ದ ಕ್ರೀಡಾ ಮೈದಾನಗಳು, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಮೈದಾನಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕ್ರೀಡಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದೊರೆತ ಬೆಂಬಲವು ಮುಂದಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭದ್ರ ಅಡಿಪಾಯವಾಯಿತು.

ಯುವಜನರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯ ಪಾತ್ರ: ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಯುವಜನತೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತಾಗಿದೆ.ಕ್ರೀಡೆಯು ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು, ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ನಾಯಕತ್ವ, ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ ಹಾಗೂ

ದೇಶಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಯುವಜನರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಸೋಲು–ಗೆಲುವನ್ನು ಸಮಾನ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಗುಣಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಉತ್ತಮ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೀಡಾ ಪರಂಪರೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ: ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಗೆ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕ್ರೀಡಾ ಪರಂಪರೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯ ನಂತರ ವಿವಿಧ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಶಾಲಾ ಕ್ರೀಡಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಯಿತು.ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಹಾಕಿ, ಫುಟ್‌ಬಾಲ್, ಟೆನ್ನಿಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕ್ರೀಡಾ ನೀತಿಗಳ ಪರೋಕ್ಷ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಲಗೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ರಾಜಮನೆತನದ ಹವ್ಯಾಸವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಹಾಗೂ ಯುವಜನರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಮಹತ್ವವು ಅವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.ಅವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕ್ರೀಡಾ ವಾತಾವರಣವು ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಉದಯ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.ಆದ್ದರಿಂದ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಮುಖ ಅಧ್ಯಾಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ: ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಸಮಾಜದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಯ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಯಿತು.ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಹಾಕಿ, ಫುಟ್‌ಬಾಲ್, ಟೆನ್ನಿಸ್, ಗಾಲ್ಫ್ ಹಾಗೂ ಅಶ್ವಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣ

ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಬಲಗೊಂಡವು.ಅವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.ಹೀಗಾಗಿ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರನ್ನು ಕೇವಲ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೊನೆಯ ಮಹಾರಾಜರಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕ್ರೀಡಾ ಪೋಷಕರಾಗಿಯೂ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು.

ಗ್ರಂಥಋಣ

1. ಎಸ್.ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರೀ, ಮೈಸೂರು ಇತಿಹಾಸ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು, 1963
2. ಬಿ.ಶೇಖ್ ಅಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು, 1988
3. C.Hayavadana Rao (Ed), Mysore Gazetteer, Vols. I-V, Government Press, Bangalore, 1930
4. B.N.Pandey, The History of Mysore and the Wodeyars, New Delhi.
5. S.Gopal, The Wodeyars of Mysore, Orient Longman.
6. Mysore State Administrative Reports, 1940-1956.
7. Mysore Gazetteer, Government of Mysore, Mysore.
8. K.S.Manjunath, History of Sports in Karnataka, Bengaluru.
9. Karnataka State Archives, Bengaluru.
10. Department of Youth Empowerment and Sports, Government of Karnataka, Historical Publications, Bengaluru. 1940-1974